

Sygn. akt V KK 182/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSA del. do SN Dariusz Czajkowski (sprawozdawca)

Protokolant Barbara Kobrańska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zbigniewa Siejbika,
w sprawie **A. M.**

oskarżonego z art. 272 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 1 września 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 2 marca 2015 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 5 listopada 2014 r.,

1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. W. kwotę 1 879,79 zł (tysiąc osiemset siedemdziesiąt dziewięć złotych i

siedemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów za obronę z urzędu oskarżonego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2014 r., Sąd Rejonowy w S. uznał oskarżonego A. M. za winnego tego, że w dniu 09.02.2012 r. w O., prowadząc działalność gospodarczą w postaci Przedsiębiorstwa „H.” A. M. w S., poprzez podanie pracownikowi Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w O. P. M. nieprawdziwej informacji podstępnie wprowadził go w błąd, iż w okresie od 02.02.2012 r. do 04.02.2012 r. Przedsiębiorstwo „H.” A. M. w S. korzystało z kaplicy cmentarnej w O., wyłudzając w ten sposób poświadczenie nieprawdy w fakturze VAT [...] z dnia 09.02.2012 r. na kwotę 250,04 zł, wystawionej przez uprawnionego do tego pracownika Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w O., iż na terenie kaplicy cmentarnej w O. w dniach 02-04.02.2012 r. przechowywane było ciało zmarłej B. T., podczas gdy ciało zmarłej nigdy nie było przewiezione na teren nieruchomości administrowanej przez ten ZGKiM w O., tj. czynu z art. 272 k.k.

Sąd Okręgowy w K. orzeczeniem z dnia 2 marca 2015 r., uwzględniając podniesiony w apelacji złożonej przez obrońcę oskarżonego zarzut obrazy prawa materialnego – art. 272 k.k. – zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił A.M. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Od tego orzeczenia kasację na niekorzyść oskarżonego wniósł Prokurator Okręgowy w K. W skardze tej podniósł następujące zarzuty:

- rażącej obrazy przepisów prawa materialnego - art. 272 k.k. – mającej istotny wpływ na treść orzeczenia, a polegającej na niesłusznym uznaniu, że wprowadzenie w błąd Kierownika Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w O. P. M. przez oskarżonego nie miało charakteru podstępnego, gdyż polegało jedynie na podaniu nieprawdziwej ustnej informacji, podczas gdy oskarżony w trakcie składania nieprawdziwego oświadczenia w/w Kierownikowi powoływał się na wiedzę posiadaną przez K. T., z którym uprzednio uzgodnił treść informacji, jaką miał przekazać K. T. by uwiarygodnić nieprawdziwą okoliczność wskazywaną przez oskarżonego, co świadczy jednoznacznie o podejmowaniu przez oskarżonego innych, podstępnych działań mających na celu potwierdzenie fikcji co do miejsca przechowywania zwłok, którym to zachowaniem, prawidłowo ocenionym w

powiązaniu z pozostałym materiałem dowodowym, należy przypisać znamię podstępności, co skutkowało wyczerpaniem przez oskarżonego znamion czynu z art. 272 k.k.,

- rażącej obrazę przepisów prawa procesowego - art.413 § 2 pkt 1 k.p.k. - mającej istotny wpływ na treść orzeczenia, polegającej na błędnym przyjęciu, że opis czynu przypisany oskarżonemu A. M. nie zawiera wszystkich ustawowych znamion przestępstwa z art.272 k.k., gdyż w opisie tym nie wskazano na czym polegało „podstępne wprowadzenie w błąd” przez oskarżonego, zaś samo „podanie nieprawdziwej informacji” w formie ustnego oświadczenia - jak przyjęto w opisie czynu w wyroku skazującym, znamion z art.272 k.k. nie wyczerpuje, podczas gdy opis przyjęty w wyroku skazującym Sądu Rejonowego w S. z dnia 5 listopada 2014 roku, sygn. [...] jest kompletny i zawiera wszystkie niezbędne elementy znamionujące przestępstwo z art.272 kk.

Podnosząc te zarzuty prokurator wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 2 marca 2015 roku, sygn. akt [...] i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

W pisemnej odpowiedzi na tę kasację obrońca A. M. wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna - i to w zakresie obu podniesionych w niej zarzutów.

Na wstępie wskazać należy na niekonsekwencję w postąpieniu Sądu Okręgowego, który uniewinniając sprawcę czynu głównego – A. M. - z uwagi na brak w jego czynie wszystkich znamion przestępstwa z art. 272 k.p.k., wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 435 k.p.k. nie zmienił orzeczenia na korzyść w odniesieniu do pomocnika do tego czynu – K. T., wobec którego Sąd I instancji warunkowo umorzył postępowanie (patrz pkt V wyroku Sądu Rejonowego w S.).

W odniesieniu do zarzutów kasacyjnych stwierdzić należy, że w niekwestionowanych przez Sąd odwoławczy ustaleniach stanu faktycznego, których dokonał Sąd *a quo*, nie sposób przyjąć, jakoby zachowanie zarzucane A. M. nie wyczerpywało znamion przestępstwa z art. 272 k.k., z uwagi na brak w działaniu tegoż oskarżonego cech podstępności. Wszak z ustaleń tych wynika, że zanim oskarżony udał się po poświadczającą nieprawdę fakturę, dzień wcześniej podjął działania, które miały mu zapewnić powodzenie zamierzonego celu. Polegały

one na nakłonieniu pracownika Zakładu Gospodarki Komunalnej w O. – K. T. – do potwierdzenia przed kierownikiem tego przedsiębiorstwa faktu przechowywania zwłok w kaplicy cmentarnej w dniach 2 – 4 lutego 2012 r. Gdy K. T. wyraził zgodę na powyższe, dopiero wtedy A. M. udał się po przedmiotową fakturę, a w rozmowie z osobą upoważnioną do jej wystawienia powołał się na możliwość potwierdzenia faktu korzystania z kaplicy przez wyżej wymienionego pracownika. Tego typu zachowanie, wbrew temu, co przyjął Sąd Okręgowy, nie może być uznane wyłącznie jako „podanie nieprawdziwej informacji”, skutkujące dekompletacją znamion występku z art. 272 k.k. Zważyć też należy, że podane na poparcie zajętego stanowiska judykaty, które Sąd II instancji przytoczył cytując wyrwane z kontekstu indywidualnych spraw tezy, nie są adekwatne do ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszej sprawie.

Nie sposób podzielić również zapatrywania Sądu Okręgowego, jakoby w procesie subsumpcji podstawowe znaczenie miał wyłącznie szczegółowy opis czynu wskazany w wyroku, a nie w jego uzasadnieniu i że w realiach przedmiotowej sprawy Sąd Rejonowy - w ślad za oskarżycielem publicznym - jako „podstępne wprowadzenie w błąd” potraktował tylko i wyłącznie „podanie nieprawdziwej informacji”, która miała postać ustnego oświadczenia. Wydaje się, że sentencja wyroku nie jest miejscem na dokonywanie tego typu szczegółowych ustaleń. Pogląd przeciwny nie znajduje oparcia w przepisie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. , a jego zaakceptowanie powodowałoby skutek w postaci nieuzasadnionego i zupełnie niecelowego rozwlekania sentencji orzeczeń sądowych do nieracjonalnych granic, skoro ujęte byłyby w nich szczegółowe, doprecyzujące znamiona czynu kwestie, które powinny się znaleźć w uzasadnieniu wyroku. Trafnie Sąd Najwyższy wskazał w jednym ze swoich orzeczeń, że konkretyzacja znamion czynu zabronionego powinna następować w ramach ustaleń faktycznych prezentowanych w pisemnych motywach wyroku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2014 r., sygn. akt V KK 77/14, LEX nr 1532787). W realiach niniejszej sprawy Sąd I instancji nie pominął zatem w sentencji orzeczenia żadnego ze znamion czynu z art. 272 k.k., a wyjaśnienie, dlaczego przyjął znamię podstępności w działaniu oskarżonego *expressis verbis* wynika z uzasadnienia jego wyroku.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu we K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Dopiero po właściwym, wskazanym w niniejszym uzasadnieniu rozstrzygnięciu kwestii prawnych, możliwe będzie rzetelne rozpoznanie apelacji obrońcy oskarżonego, które swoje stanowisko co do niewinności A. M. opiera nie tylko na zarzucie wadliwej interpretacji przez Sąd *a quo* przepisu art. 272 k.k., ale również kwestionuje okoliczności faktyczne, które Sąd *ten* przyjął, a których analiza z mocy art. 523 § 1 k.p.k. nie jest objęta kognicją Sądu Najwyższego.